

110918 Trettonde söndagen efter Trefaldighet Björn Helgesson

Medmänniskan

En halvtimme före Gudstjänsten kände jag mig osäker på om detta var rätt att säga med tanke på att församlingens nya konfirmander skulle vara med. Jag valde istället att predika fritt utifrån några stolpar – se nedan. Det känds helt rätt. Den som vill ha mer att ”tugga på” kan läsa den predikan jag förberett men inte höll. /Björn

.Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem.

**Hur vill du bli behandlad av andra? Hur långt kan dina behov vara norm för andra?*

**Vad är det Jesus vill att vi ska göra. Det allmänmänskliga. Matt. 25.*

**Göra - handling framför lära. Respekt för andras åsikter. Matt. 16:27, 23:8-9*

**Allt. Gränslöshet. Var fullkomliga. 1 Mos. 1:26*

**Människorna. Vilka är dom? Matt. 5:41*

**Ni. Vilka är det? Det är vi. 1 Pet. 2:9*

**Diakoner. Vilka är det: Förebilder och handledare. Stolan, smycket, färgen. Hjälparen. Joh. 16*

**Vi är alla diakoner. 1 Joh. 3:18*

Och så den andra predikan...

Aldrig har jag fått så mycket presenter som när jag gifte mig. 100 personer kom på festen. Här fanns gratängformar, en liten kaffeservice och ett rejält fjälltält. Alla vännerna ville ge fina saker. Vad dom tyckte var fint varierade. Några träffade väldigt rätt i förhållande till min smak. Andra hade en helt annan smak. Men alla ville ge något fint. Jesus sa att allt vad vi vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Men behoven precis som smaken varierar en del. Jag tror att det finns fler män här än jag som gett upp försöken att köpa fina kläder eller smycken som skall falla ens partner i smaken. Smaken är som baken sa någon till mig när jag var liten. Delad.

Hur långt kan mina behov vara en norm för andras behov? Att tvinga andra in i min fålla skulle vara att missa poängen med det Jesus sa. Dina och mina livserfarenheter är ju olika.

Jesus pratar här om vad vi borde göra, inte vad vi borde tro. Ofta sitter vår tro, lära ihop med våra handlingar. Men inte alltid. Hur är det med vår lära om Jesu natur, försoningen, treenigheten? För Jesus är gärningarna i centrum, sällan läran. Människosonen – det är så Jesus kallar sig själv ibland - skall komma i sin faders härlighet med sina änglar, och då skall han löna var och en efter hans gärningar, säger Jesus i Matteus 16 kapitel. På frukten bedöms trädet.

Vi lever av våra erfarenheter. Läran eller tolkningarna, tillkommer alltid i efterhand. Först får vi ett äpple i huvudet, sedan listar vi ut tyngdlagens formler. Så är det också på trons område. Först mötte människor Jesus. Långt senare kom behovet av att förstå allt logiskt. Detta framgår tydligt när man studerar den kristna kyrkans historia. Bibeln är full av nedtecknade erfarenheter. Människor mötte Jesus öga mot öga eller blev berörda av den helige Ande. Bibeln återger upplevelser och spridda tankar huller om buller. Troslärorna kommer långt senare. Jesus ger inte en modell utan mängder med exempel. Ena gången säger

Jesus: "Kom och följ mig", en annan gång säger han "gå hem". Vid ett tillfälle bjuder han in sig hos någon, andra gånger drar han sig undan i ensamhet. Till en säger han att den som tar till svärd skall förgås med svärd men till en annan som visar upp två svärd han äger säger han att det är bra att han har dom. Mängder av unika lösningar för unika situationer.

Senare kommer systematiserandet. Men någon klassisk kristen tro som alla omfattat har aldrig funnits. Olika synsätt när det gäller Guds allmakt och ondskan, hur fri människan är, domens dag och Maria har levt sida vid sida, kommit och gått. Tänkandet har varit vidlyftigt genom historien. Viljan att förstå, ja, det tvingande behovet att följa Jesus rätt har lett människor till olika slutsatser. De som idag kallas kättare var inte mindre fromma eller sanningssökande. Samsyn har bara funnits i mindre grupper eller under tvång. Vi lever i efterdyningarna av en kyrkotradition med mycket tvång. Att tänka rätt har varit förutsättningen för att få vara med. Det yttre tvånget är borta men det finns ett inre tvång, men man måste inte säga amen efter min predikan!

Våra erfarenheter formar vår lära på de områden som är viktiga för oss. Teologin formas underifrån. När ett barn dör tvingas jag att tänka, när jag ser upp mot himlen en stjärnklar natt lockas jag att formulera mig. När det gäller det som inte är personligen viktigt kan vi vila i kyrkans tidigare erfarenheter. Det finns en mängd teologiska frågor där jag ganska ofreflekterat delar vår kyrkas officiella syn. Men vi får inte köra över våra egna erfarenheter, det är dom vi lever av – här finns en äkta smak av liv - och de kommer alltid före tolkningen. Framförallt skall du bevara ditt hjärta står det. Det ordet vill jag särskilt ge er konfirmander som har er första gemensamma träff idag. Därför måste vi hela tiden värna en tillåtande samtalsmiljö i vår kyrka. Det som är livsviktigt för någon skall inte förhånas utan lyssnas till med stort intresse.

I år har det pågått en debatt i Kyrkans tidning om betydelsen av Jesu död. Prästen Ulla som verkar utanför Mora har ifrågasatt vissa kyrkliga dogmer och vågorna har gått höga. Hon har äcklats av allt tal om blod och offer och försökt formulera sig annorlunda. Jag tvivlar inte på att det är hennes äkta upplevelse och djupa inre kamp. Hon har gett röst åt mångas frågor. Är inte det en av prästens uppgifter? Fördömandena av henne har duggat tätt. Likadant var det när Jonas Gardell kom ut med sin bok "*Om Jesus*" för några år sedan. Just nu har det som en parentes kommit en riktigt bra bok som ifrågasätter Jonas tankar utan att fördöma honom som person: "*O att du slet itu himlen och steg ner!*" av Anders Runesson. Så skall åsikter man inte delar bemötas!

Vad händer med oss om vi inte får komma till avvikande slutsatser i trosfrågor? Ingenting bra tror jag. När en del säger att det i Svenska kyrkan råder läromässigt fritt fall ställer jag mig avvisande till påståendet. Det har alltid funnits olika åsikter. Jag är glad att det finns utrymme för tänkande i vår kyrka men förfäras när det avvikande demoniseras. När tron på Marias obefläckade avelse görs till en salighetsfråga blir jag oroad. När den som tänker annorlunda beskrivs som en person som förleder andra medvetet och kommer att få stå till svars för det på domens dag har fokuset i det kristna samtalet hamnat snett. Det som är sanna erfarenheter av Gud kommer att bestå. Det som hamnat snett kommer att dö bort. Inte för att tankarna förbjuds eller tigs ihjäl utan genom att Guds Ande överbevisar oss.

Allt vad ni vill vad människorna skall göra för er. Jesu säger flera gånger att vi på domens dag kommer att få stå till svars för våra gärningar, inte för våra tankar. Vi kan inte föra i bevis att en avvikande tanke skulle leda till mindre kärleksfulla handlingar. Läran är nämligen tidsbundna efterhandskonstruktioner. En dag

kommer de att upplösas och vi ska få se klart. Bestå kommer tron, hoppet och kärleken. Låt oss återerövr
insikten om att Gud är större än vår lära om honom. Ännu ser vi som i en gåtfull spegelbild.

Våra handlingar däremot är skrämmande absoluta. Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det
skall ni också göra för dem. Vi kommer alla att hitta mer än nog att göra om vi börjar se på varandra som
på oss själva. Välkomna till en höst av fria samtal om livet. Men än mer välkomna till en höst då vi
tillsammans får öva oss i att gå från ord till handling.